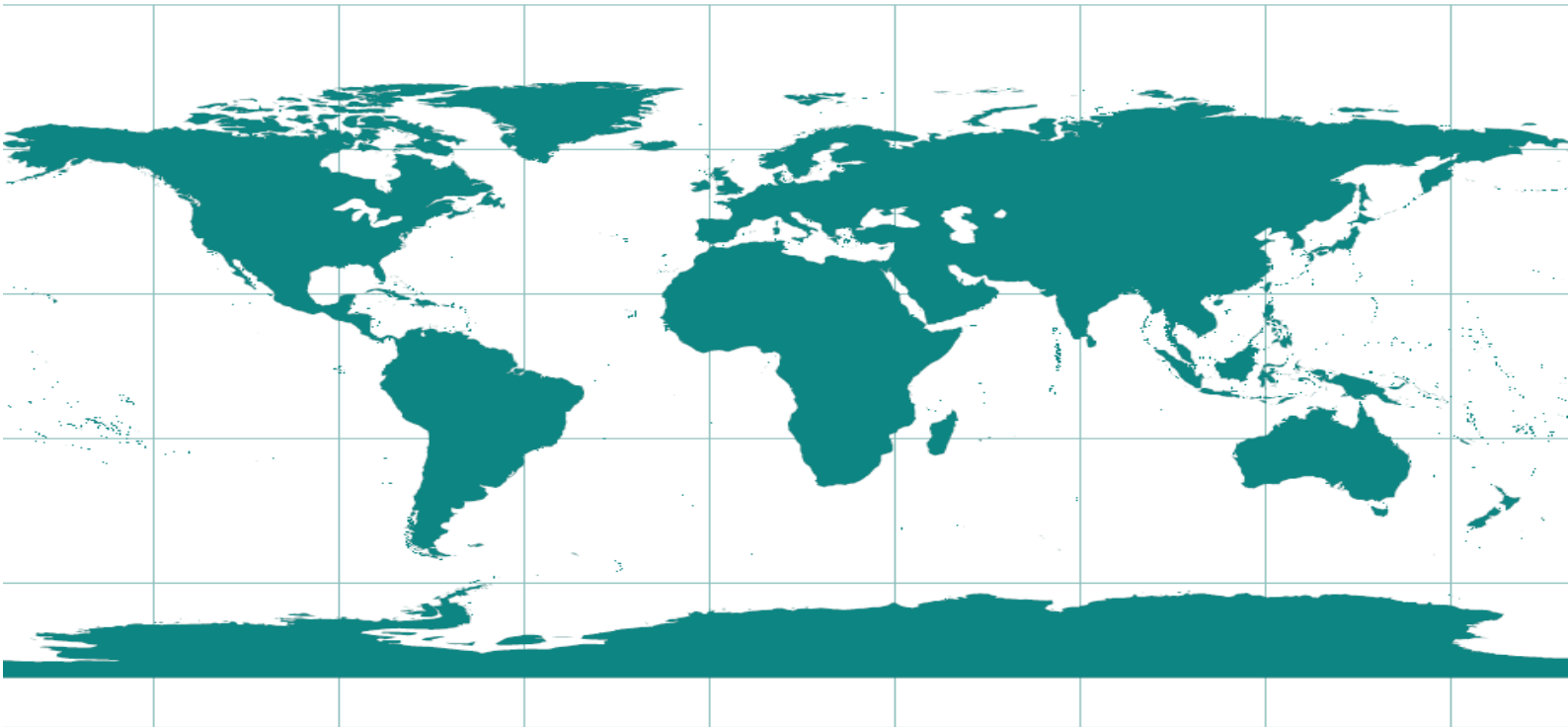

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

چشم‌انداز اقتصادی جهان از نگاه سازمان ملل (به روزرسانی شده در نیمه سال ۲۰۱۹)

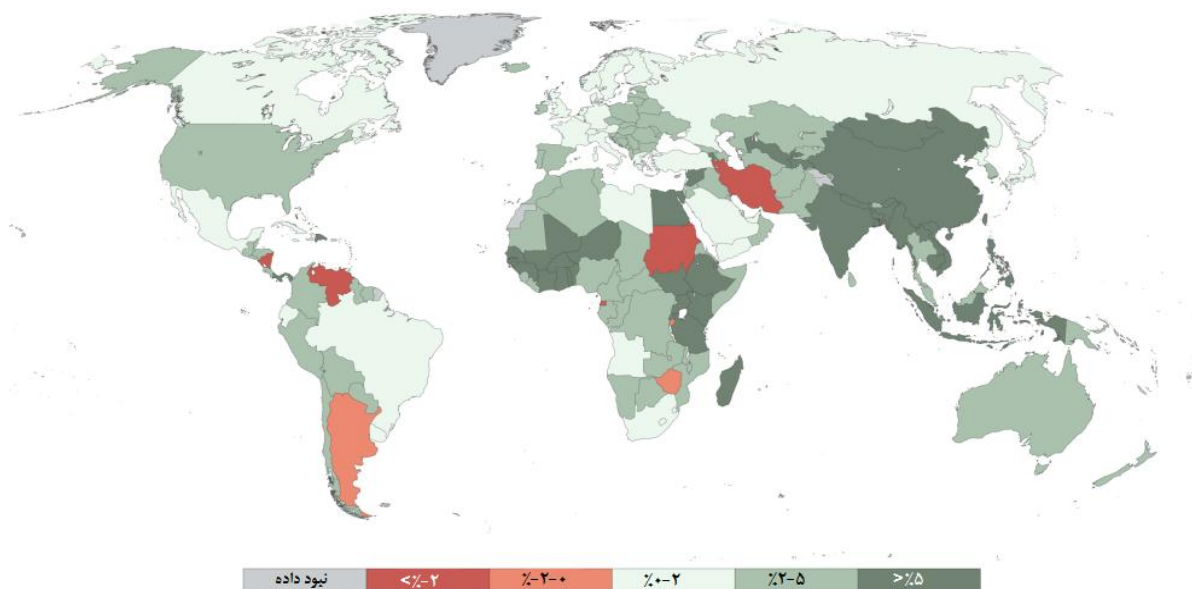
سازمان ملل در گزارش اخیر خود، پیش‌بینی جدیدی از رشد اقتصادی مناطق مختلف جهان ارائه کرده است. بر این اساس، رشد تولید ناخالص داخلی جهان در سال ۲۰۱۹ حدود ۲,۷ درصد برآورد شده که در مقایسه با پیش‌بینی ماه ژانویه حدود ۰,۳ واحد درصد کاهش یافته است. تجارت کالا و خدمات جهان نیز در سال ۲۰۱۹، با شیب کمتری افزایش خواهد یافت و نسبت به سال ۲۰۱۸ حدود ۲,۷ درصد رشد خواهد کرد. در ادامه توضیحات بیشتری در این خصوص ارائه می‌شود.

معاونت بررسی های اقتصادی

سازمان ملل در جدیدترین پیش بینی کوتاه مدت خود از رشد اقتصادی جهان، رشد سال ۲۰۱۹ را به ۲,۷ درصد و سال ۲۰۲۰ را به ۲,۹ درصد تغییر داد که در مقایسه با پیش بینی قبلی این سازمان که در ژانویه ۲۰۱۹ قبل ارائه شده بود، رشد سال ۲۰۱۹، حدود ۰,۳ واحد درصد و رشد سال ۲۰۲۰ حدود ۰,۱ واحد درصد کمتر است.

شکل (۱) نقشه پیش بینی نرخ رشد اقتصادی برای کشورهای جهان در سال ۲۰۱۹ را نشان می دهد. طبق این نقشه، در سال ۲۰۱۹ فقط در هفت کشور جهان (از جمله ایران) رشد اقتصادی منفی خواهد بود. بر اساس گزارش سازمان ملل، تولید ناخالص داخلی ایران که در سال ۲۰۱۸ عمدتاً به دلیل عوامل سیاسی خارجی ۰,۸ درصد منقبض شده بود، انتظار می رود در سال ۲۰۱۹، ۲ درصد دیگر نیز کاهش یابد. در گزارش دیگری، صندوق بین المللی پول در آوریل ۲۰۱۹، رشد حقیقی اقتصاد ایران را در سال ۲۰۱۸ حدود منفی ۳,۹ درصد برآورد و در سال ۲۰۱۹ حدود منفی ۶ درصد پیش بینی کرده است. تولید ناخالص داخلی امریکا نیز با شتاب کمتری نسبت به سال های قبل افزایش خواهد یافت و در سال ۲۰۱۹ به ۲,۳ درصد خواهد رسید. سازمان ملل، رشد تجارت جهانی را نیز معادل ۲,۷ درصد در سال ۲۰۱۹ پیش بینی کرده که نسبت به سال های قبل افت نسبتاً قابل توجهی داشته است.

شکل ۱- نقشه پیش بینی رشد اقتصادهای جهان در سال ۲۰۱

جدول ۱- پیش بینی رشد اقتصادی و تجارت جهانی (درصد)

شرح	۲۰۱۹	۲۰۲۰
رشد اقتصادی		
جهان	۲,۷	۲,۹
کشورهای توسعه یافته	۱,۸	۱,۸
کشورهای در حال گذار	۲	۲,۳
کشورهای در حال توسعه	۴,۱	۴,۵
رشد تجارت		
تجارت جهانی (کالا و خدمات)	۲,۷	۳,۴

منبع: سازمان ملل

معاونت بررسی های اقتصادی

در بخشی از گزارش مزبور به گرایش سیاست‌های کلان اقتصادی و سیاست پولی در بازارهای مالی جهان به سمت سیاست تسهیل پولی، اشاره شده است. در سال ۲۰۱۸ تعداد ۴۳ بانک مرکزی در کشورهای جهان سیاست انقباض پولی و در مقابل ۳۲ بانک مرکزی، سیاست انبساط و یا تسهیل پولی را انتخاب کردند. با توجه به اخبار منتشره طی چند ماه اخیر، به نظر می‌رسد بیشتر بانک‌های مرکزی جهان به سمت سیاست‌های تسهیل پولی روی آورده‌اند (۱۸ بانک سیاست انبساط پولی و ۷ بانک انقباض پولی). علت انتخاب این سیاست مهار تورم، تضعیف تقاضا و چشم‌انداز رشد ملایم بهای کالاهای اساسی است. بدلیل افزایش عدم قطعیت در رابطه با چشم‌انداز رشد اقتصادی، تعدادی از اقتصادهای بزرگ در حال توسعه نرخ‌های کلیدی سیاستی خود از جمله نرخ بهره را کاهش داده‌اند.

تسهیل پولی اگرچه ممکن است برخی ریسک‌های کوتاه مدت را کاهش دهد ولی میزان تاثیر آن بر تقویت تقاضای داخلی در کشورهایی که با بدهی بالای خانوارها و رقم بالای بدهی بخش بنگاهی مواجه هستند، ضعیف خواهد بود. در هر حال بالا بودن نااطمینانی به‌ویژه در رابطه با تنش‌های تجاری و فرایند برگزیت، اثربخشی سیاست‌های پولی را محدود خواهد کرد. همچنین برای بسیاری از اقتصادهای جهان، طولانی‌تر کردن بازه زمانی تجهیز پولی می‌تواند موجب تشدید عدم توازن مالی و افزایش ریسک‌های میان مدت در مورد ثبات مالی شود.

با محدود شدن فضای عمل برای سیاست پولی، بیشتر کشورهای جهان در حال اعمال سیاست‌هایی از نوع تسهیل مالی هستند تا از این طریق رشد اقتصادی را تقویت کنند. در عین حال توانایی تعداد زیادی از کشورها در معرفی روش‌های تحریک مالی با مقیاس بزرگ هم محدود است و در نتیجه کسری مالی حفظ شده و سطوح بدهی عمومی افزایش می‌یابد. در اقتصادهای متکی به کالاهای اساسی، بدلیل پایین بودن سطح بهای این کالاها در مقایسه با سال ۲۰۱۴، فضای مالی همچنان کم و محدود است.

با توجه به افزایش ریسک‌های رو به پایین و منابع محدود مالی، سیاست‌گذاران در بسیاری از اقتصادها با چالش‌هایی در رابطه با پشتیبانی از فعالیت‌های اقتصادی و حفظ ثبات مالی، دارند. در این محیط، ریسکی که وجود دارد تاخیر در انجام اصلاحات ساختاری مورد نیاز برای مقابله با چالش‌های توسعه پایدار از جمله کاهش فقر و رفع نابرابری و تقویت مقاومت‌پذیری در برابر تغییر اقلیمی، است. برای اغلب کشورها، لازم است تا اثربخشی مخارج مالی ارتقاء یافته و به نحوی مدیریت شود تا باعث تقویت رشد فراگیر و تحقق اهداف توسعه پایدار شود. استفاده از روش‌ها و ابزارهایی برای تقویت مدیریت مالی از حیث ارتقاء تامین مالی عمومی و حفظ اعتماد مهم است. روش‌های مزبور باید مبتنی بر تقویت تخصیص هزینه‌ها، توسعه پایه مالیاتی و اطمینان‌یابی از اینکه تسهیلات عمومی به سمت سرمایه‌گذاری‌های بهره‌ور هدایت می‌شود، باشد.